TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ
İSTANBUL
TABİP ODASI

31.10.2022 / 22-24436

İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

İSTANBUL

Konu: Meslektaşlarımızın yaşadıkları sorunlara ve haksızlıklara dikkat çekmek ve taleplerini dile getirmek maksadıyla katıldıkları iş bırakmalar hakkında;

Sayın Prof. Dr. Kemal MEMİŞOĞLU,

Sağlık Bakanlığı'nın 30 Haziran 2021 tarihinde yayımladığı Aile Hekimliği Sözleşme ve Ödeme Yönetmeliği ile aile hekimliği çalışanlarının iş güvencesi ortadan kaldırılmış, düşünce ve görüş açıklamaları yasaklanmış, özlük hakları kısıtlanmış, yeni ek görev ve sorumluluklar yüklenmiş, ücretlerde azalma yaratılmış; her türlü itiraz ve tepkiye karşın Yönetmelik geri çekilmemiştir.

Önemle belirtelim ki İstanbul Tabip Odası ile sendikaların kararı ve çağrısı ile gerçekleştirilen eylemler, kamu görevlileri meslek örgütlerinin normal faaliyetleri kapsamında olup, ifade ve örgütlenme özgürlüğü çerçevesinde ele alınmalıdır. Nitekim bu haklar, hem ülkemiz Anayasası, hem de taraf olduğumuz uluslararası sözleşmelerle güvence altına alınmıştır.

Bilindiği gibi Anayasa'nın 90. maddesi uyarınca temel hak ve özgürlüklerle ilgili Türkiye tarafından onaylanıp, yürürlüğe konulan uluslararası sözleşmelerin kanunlarla çelişmesi halinde bu sözleşmelere öncelik ve üstünlük tanınacağı açıkça ifade edilmiştir.

Başta Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Sözleşmeleri ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) olmak üzere uluslararası normlar ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), Avrupa Sosyal Haklar Komitesi (ASHK), ILO Denetim Organları tarafından tesis edilmiş birçok kararda, çalışanların anılan hak arayışlarına yönelik düzenlemeler ve güvenceler mevcut bulunmaktadır. Anılan güncel hukuki metinlerde çalışanların iş yavaşlatma, iş bırakma, grev gibi eylemleri "toplu eylem hakkı" olarak tanımlanmakta; nitekim ILO Komitesi tarafından verilmiş bilinen bir karar lafzında da; "çalışanların işi durdurma, işi yavaşlatma, kurallara tamamen uyarak işi ağırdan alma ve hatta işyeri işgali gibi eylemleri, barışçıl olma özelliğini koruduğu sürece yasaldır" denilmektedir.

Öncelikle Türkiye'nin onaylayıp yürürlüğe koyduğu Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) 87, 98 ve 151 sayılı sözleşmeleri, kamu çalışanlarının örgütlenme hakkını ve bu örgütlerin normal faaliyetlerine katıldıkları için cezalandırılamayacaklarını güvence altına almıştır. Türkiye'nin onaylayıp, yürürlüğe koyduğu bir başka sözleşme ise Birleşmiş Milletler Ekonomik Sosyal ve Kültürel Hakları Uluslararası Sözleşmesi'dir. Bu Sözleşme'nin 8. maddesinde kamu çalışanları dâhil (polis ve silahlı kuvvet mensupları ile ilgili kısıtlamalar hariç) herkesin toplu sözleşme ve grev hakkına sahip olduğu ifade edilmiştir.

Yine Türkiye'nin onaylayarak yürürlüğe koyduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 11. maddesi de örgütlenme özgürlüğü hakkını güvence altına almıştır. AİHS kapsamında Türkiye, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) yargı yetkisini kabul etmiştir. AİHM Büyük Dairesi'nin 12 Kasım 2008 tarihli, 34503/97 başvuru nolu Demir ve Baykara/Türkiye davasında kamu çalışanlarının AİHS'in 11. maddesi kapsamında toplu pazarlık (sözleşme) hakkı olduğu açıkça ifade edilmiştir. Bu davada Türkiye toplu sözleşme hakkını uygulamadığı için haksız bulunmuştur. AİHM'in 17 Temmuz 2007 tarihli 74611/01, 26876/02 ve 27628/02

Adres
Türkocağı Cad.
No 9 Kat 2-3
34120 Cağaloğlu
İstanbul
Telefon
(0 212) 514 02 92
(3 hat)
Faks
(0 212) 513 37 36

Anadolu Yakası
Bürosu
Osmanağa Mah.
Rıhtım Cad.
Ülsel İş Mrk.
No: 18 Kat: 4 D: 8
34714
Kadıköy
İstanbul
Telefon
(0 216) 349 73 04
Faks
(0 216) 414 00 84
Web
www.istabip.org.tr
E-Posta
istabip@istabip.org.tr

Kuruluş
1929
İstanbul Tabip Odası

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ
İSTANBUL
TABİP ODASI

başvuru nolu Satılmış ve diğerleri/Türkiye davasında, 17 Temmuz 2008 tarihli 23018/04 başvuru nolu Urcan ve diğerleri/Türkiye davasında kamu çalışanlarının haklarını alabilmek için sendikanın aldığı karar doğrultusunda iş bırakma eylemlerinin örgütlenme özgürlüğü kapsamında olduğu belirtilmiş ve bu eylem AİHS'in 11. maddesi kapsamında değerlendirilmiştir. Bu davada iş bırakan kamu çalışanlarına verilen cezalar nedeni ile Türkiye haksız bulunmuştur. AİHM'in bu kararlarından da anlaşılacağı gibi AİHS'in 11. maddesi kamu çalışanlarının toplu sözleşme ve grev hakkını koruma altına almıştır.

Yukarıda sıraladığımız haklar iç hukukumuzun da bir parçasıdır. Nitekim Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun 2009/1063 E, 2013/1998 K sayılı ve 22.05.2013 tarihli kararı ile sendikal faaliyet gereği 1 veya 2 gün göreve gelmeme fiilinin disiplin cezasını gerektiren bir fiil olmadığı ve bu fiilin mazeret olarak kabulü gerektiği belirtilerek, verilen disiplin cezasının iptal edilmesi gerektiği açıkça vurgulanmıştır. Keza Anayasa Mahkemesi (AYM) 2. Bölüm de 2013/8463 başvuru nolu ve 18.09.2014 tarihli kararı ile meslek kuruluşunun aldığı karar doğrultusunda 1 günlük iş bırakma eylemine katılan kamu görevlisine verilen uyarma cezası Anayasa'ya aykırı bulmuş ve ihlal kararı vermiştir. AYM'nin bu kararı Resmi Gazete'nin 4 Aralık 2014 tarihli sayısında yayınlanmıştır.

Görüldüğü gibi emek ve meslek örgütlerinin faaliyetleri kapsamında yapılan iş bırakma ve benzeri hak arama eylemleri AYM, AİHM ve Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu tarafından hukuka uygun bulunmaktadır.

Kaldı ki 21.06.2022 tarihli AYM kararı ile Aile Hekimliği Sözleşme ve Ödeme Yönetmeliği EK 3'de yer alan sözleşme feshini gerektiren hallere ait ihtar puanları, yönetmelik ile uygulanamayacağı gerekçesi ile iptal edilmiş, Bakanlığa kanun için süre verilmişti:

"24.11.2004 tarihli ve 5258 sayılı Aile Hekimliği Kanunu'nun 8. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "...sözleşmenin feshini gerektiren nedenler..." ibaresinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 30.3.2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK DOKUZ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE 21.6.2022 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi. "

Meslektaşlarımızın ve aile sağlığı çalışanlarının mesleğe yönelik sorunları, haksızlıklara itirazlarını ve taleplerini dile getirmek maksadıyla katıldıkları iş bırakmalardan dolayı Sağlık Müdürlüğünüz tarafından başlatılan soruşturmaların durdurulması ve yine tarafınızca yürütülen her türlü idari faaliyet esnasında hukuk normları dışına çıkılmamasını talep ediyoruz.

Saygılarımızla,

Dr. Nergis ERDOĞAN

İstanbul Tabip Odası Başkanı

Adres
Türkocağı Cad.
No 9 Kat 2-3
34120 Cağaloğlu
İstanbul
Telefon
(0 212) 514 02 92
(3 hat)
Faks
(0 212) 513 37 36

Anadolu Yakası
Bürosu
Osmanağa Mah.
Rıhtım Cad.
Ülsel İş Mrk.
No: 18 Kat: 4 D: 8
34714
Kadıköy
İstanbul
Telefon
(0 216) 349 73 04
Faks
(0 216) 414 00 84
Web
www.istabip.org.tr
E-Posta
istabip@istabip.org.tr

Kuruluş
1929
İstanbul Tabip Odası